

[Zahle.]

længe man ikke viser mig helt nye Planer, tilbøjelig til at afvise Forslag i denne Retning.

En anden Sag var det jo, hvis der endda var indskudt en Aktiekapital, som bar den yderste Risiko for hele Foretagendet; saa vilde Staten nemlig til en vis Grad komme i Læ, saa skulde dog denne Aktiekapital tabes, inden Staten fik yderligere Tab. Men saadant noget kommer jo slet ikke frem i den højtærede Ministers Forslag, der bliver hele Risikoen vedblivende Statens. Der er ikke anden Begrænsning for Statens Risiko i det Forslag, som den højtærede Minister har forelagt, end den, der opstaaer ved, at Aktiverne delvis realiseres. Men saa er der ikke en Gang truffet en Bestemmelse om, at de ved Likvidation af udestaaende Fordringer indvundne Penge, som gaar over i en anden Afdeling, ikke kan udlaaes igen.

Medens der saaledes ingen Begrænsning er i Statens Risiko, saa er der en i høj Grad skærpende Bestemmelse med Hensyn til Statens retslige Stilling overfor Landmandsbankens Kreditorer.

Ved Loven af 5. Februar 1923 overtog Staten med bindende Virkning indtil 1. April 1928 — det blev senere forlænget til 1932 — fuld Garanti for alle retsgyldige Fordringer paa Landmandsbanken, saavel fra Indskydere som andre Kreditorer, for saa vidt disse Fordringer ikke kan dækkes af Bankens Kapital, Reservefond og øvrige Midler. Det vil sige, at den Garanti som Staten oprindeligt paatog sig overfor Landmandsbankens Kreditorer, er en simpel Kaution. Naar Kreditorerne havde faaet likvideret Landmandsbanken og faaet alt, hvad de kunde opnaa ved Retsforfølgning mod Landmandsbanken, havde de bagefter Krav paa at faa af Staten den Del af deres Tilgodehavende, som alle Landmandsbankens Midler ikke kunde dække.

Men nu foreslaas der, at man skal forpligte Staten til til enhver Tid øjeblikkelig at fyldestgøre enhver af Landmandsbankens Kreditorer; det vil sige, man ordner det saaledes, at Staten bliver Selvskyldnerkautionist i Stedet for simpel Kautionist. Det er en meget betydelig Skærpelse af Statens Hæftelsesforpligtelse og kan give Anledning til, at Staten bliver stillet overfor pludselige, meget store Krav.

Jeg tror imidlertid ikke, der er noget at gøre ved denne Sag. Naar to efter hinanden følgende Handelsministre om den nugældende Lovs efter min Mening klare Ord har brugt saadanne Udtryk om Statens Forpligtelser, at alle opfatter det saadan,

at Staten i Virkeligheden er Selvskyldnerkautionist, vilde det derefter neppe kunne lade sig gøre for Staten at kræve den mere tilbagetrukne Stilling som simpel Kautionist opretholdt, i hvert Fald ikke overfor Kreditorer i Udlandet, og maaske kunde det efterhaanden ogsaa være blevet tvivlsomt overfor indenlandske Kreditorer. Der er maaske ikke andet at gøre, naar en Nyordning bliver truffet, end at gøre Selvskyldnerkautionen officiel og klar, hellere end at have en Uklarhed i dette Forhold. Men jeg maa gøre opmærksom paa, at det er en meget haard Skærpelse af Statens Forpligtelse, der der ved finder Sted.

I Lovforslagets § 2 foreskrives, at Bankens Præference-Aktiekapital, den ordinære Aktiekapital og Reservefonden skal afskrives som tabt. Det kan man jo ikke indvende noget imod. Man kan forbausende noget over, at det kan lade sig gøre; for at afskrive Præference-Aktiekapitalen som tabt ved en Lovbestemmelse kan man vel egentlig ikke. Der maa vel foreligge en Overenskomst med Præferenceaktieejerne; det gaar jeg ud fra, der gør, og saa er Forholdet jo for saa vidt i Orden, og saa kan det jo ikke gøre noget, at det staar i Loven. Men det afgørende kan ikke blive, at det staar der.

Men det, jeg ønsker at fremhæve, er, at naar man afskriver alt dette, Præference-Aktiekapital og Aktiekapital og Reservefond, saa maa dog dertil naturligt svare, at man skaffer andre Midler ind i Banken. Disse Afskrivninger maa følges af Bestemmelser om Dækning af Underskud; men saadanne Bestemmelser er der ikke Spor af. § 9 bemyndiger ganske vist Finansministeren til i fornødent Omfang at optage udenlandsk Kredit eller fast Laan; men dette skal efter Bestemmelsens Ordlyd kun tjene til den kontante Fyldestgørelse af visse særlig nævnte samt til Indfrielse af andre Gældsposter.

Med disse sidste Ord maa der særlig forstaas Indlaansmidler, der bliver trukket ud. Men disse Gældsposter har ingen Forbindelse med Bankens Underskud. Om dette Underskud er der Uenighed, idet det er opgjort af Bankledelsen til 136 Millioner, af Revisorerne til 144 Millioner og af Udvalget til 170 Millioner. Det kan jeg ikke blande mig i; det er jo ikke muligt for nogen Rigsdagsmand at skaffe sig selv Oplysning om, hvad der er det rigtige der.

Da den højtærede Ministers Forslag ikke indeholder nogen Bestemmelse om Laan, er der selvsagt heller ikke nogen Bestemmelse om, hvorledes Laanet skal dækkes, og Lovforslaget er derfor paa fire